

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus kaardipõhiste maksetehingute vahendustasude kohta”

COM(2013) 550 final – 2013/0265 (COD)

ja „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv makseteenuste kohta siseturul, direktiivide 2002/65/EÜ, 2013/36/EL ja 2009/110/EÜ muutmise ning direktiivi 2007/64/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta”

COM(2013) 547 final – 2013/0264 (COD)

(2014/C 170/13)

Raportöör: **Vincent FARRUGIA**

8. oktoobril 2013 otsustas Euroopa Parlament ja 31. oktoobril 2013 nõukogu vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 114 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus kaardipõhiste maksetehingute vahendustasude kohta”

COM(2013) 550 final – 2013/0265 (COD)

ja

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv makseteenuste kohta siseturul, direktiivide 2002/65/EÜ, 2013/36/EL ja 2009/110/EÜ muutmise ning direktiivi 2007/64/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta”

COM(2013) 547 final – 2013/0264 (COD).

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutav ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektsioon võttis arvamuse vastu 13. novembril 2013.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 494. istungjärgul 10. –11. detsembril 2013 (11. detsembri istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 176, vastu hääletas 22, erapooletuks jäi 12.

1. Järeldused ja soovitused

1.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tervitab komisjoni maksevahendite paketi 24. juulil 2013. aastal avaldatud kaht õigusakti ettepanekut: läbivaadatud makseteenuste direktiivi ettepanekut ja vahendustasude määruse ettepanekut.

1.2 Komitee rõhutab vajadust menetleda neid ettepanekuid kiirendatud korras, et võidelda läbipaistvuse puudumisega kaardimaksete tegelike kulude osas ja tõketega makseturule sisenemisel, kaasa arvatud mitmepoolsete vahendustasudega. Komitee märgib, et makseturul puudub ikka veel empiirilistel tõenditel põhinev õigusraamistik, mis viiks SEPA täieliku ühtlustamiseni. Peale selle peab õigusraamistik võimaldama vaba ja avatud konkurentsi, et edendada tarbijate heaolu ja vaba turu sujuvat toimimist. Euroopa makseturg peab arenema, et käia kaasas uute maksemudelite ja tehnoloogiliste arengutega.

1.3 Komitee toetab üldiselt komisjoni poolt vahendustasude määruse ettepanekus soovitatud piirmäärasid, kuid soovib, et nii elektrooniliste krediit- kui deebetkaarditehingute piirmäärad peaksid olema soovitatust madalamad. Deebetkaarditehingute süsteem, mis ei toimi vahendussüsteemi kaudu, pakuks Euroopale tõeliselt odava, lihtsa ja tõhusa elektroonilise alternatiivi sularahamaksetele ning avaks suuremaid võimalusi e-kaubanduse turule nii riigisiselt kui ka piiriülelt. Samal ajal tooks odavam krediitkaarditehingute süsteem suuremat kasu tarbijatele ja majandusele.

1.4 Komitee usub samuti, et need meetmed on nii olulised, et need tuleks võimalikult kiiresti rakendada. Riiklikul tasandil tuleks piirmäärad kasutusele võtta võimalusel kuue kuu jooksul arvates määruse vastuvõtmisest, kuid hiljemalt ühe aasta jooksul.

1.5 Komitee soovib, et tuleks leida ka võimalus piirata kolme osapoolega ärimudeli tasusid. Koos ettepanekutega avaldatud mõjuhindangus nendib komisjon, et kolme osapoolega mudeli, millel on piiratud turuosa ja mis on üldiselt mõeldud ettevõtetevaheliseks kasutamiseks, võib soovitatud piirmäärade alt välja arvata. Võttes arvesse uute ärimudelite ja pilvepõhiste süsteemide kiiret arengut, ei jaga komitee täielikult komisjoni veendumust, et see nii jääbki.

1.6 Komitee leiab, et ärikliendi kaartidele tuleks kehtestada samal tasemel piirmäärad, nagu on soovitatud erakliendi kaartide puhul. Tuleb ette näha säte, mis takistaks kaardisüsteemide survet ärikliendi kaartide suuremaks kasutuseks.

1.7 Komitee soovib väljendada teises makseteenuste direktiivis selgemalt, milliseid tasusid võivad pangad kehtestada kolmandatest isikutest teenusepakkujatele maksekonto andmetele ligipääsu eest. Komitee mõistab, et komisjoni arvates ei peaks pangad selliseid tasusid kehtestama, ning soovib seda direktiivi tekstis ka selgelt väljendada.

1.8 Lisaks nendele ettepanekutele rõhutab komitee vajadust täielikult koostalitlusvõimeliste maksete standardite järele kõigil Euroopa turgudel. On vaja veel tööd teha, et hõlmata uusi tehnoloogiaid ja pakkuda kindlust. Samuti on oluline konsulteerida kõigi asjaomaste osapooltega ja rakendada samu standardeid. See vajab tseentraliseeritud üleeuroopalist juhtimist ja kindlaid juhtimisstruktuure.

2. Märkused ja tähelepanekud

2.1 2011. aastal avaldas Euroopa Komisjon Euroopa kaardi-, interneti- ja mobiilimaksete turu integreerimist käsitleva roheline raamatu⁽¹⁾ ning maksete pakett on sellele järgnenud ulatusliku avaliku konsultatsiooni tulemus. Komitee viitab oma arvamusele,⁽²⁾ milles ta sedastas vajadust mitmepoolsete vahendustasude ja kaardimaksetega seotud äritegevuse eeskirjade selguse ja kindluse järele. Seda vajadust kinnitasid konsultatsioonide käigus paljud osapooled. Komitee tervitab kavandatavat vahendustasude määrust, milles käsitletakse just neid küsimusi. Seda määrust kohaldataks lisaks praegustele plastikkaartidele ka kõigile e- ja m-maksetele, mida teostatakse sama ärimudelit kasutavate rakendustega.

2.2 Komitee märgib, et vastavalt Euroopa Keskpanga andmetele on jaemaksete kogukulu ühiskonnale 130 miljardit eurot ehk 1 % SKP-st ning et vahendustasude kulud on 10 miljardit eurot⁽³⁾. Jaepanganduse turg, selle arengutase ning elektrooniliste ja kaardimaksete toimivus erineb liikmesriigiti suurel määral. Suures osas Euroopast ja eriti teatud liikmesriikides iseloomustab seda konkurentsi vähesus, mis hoiab hinnad kõrgel ja pärsib innovatsiooni.

2.3 Komitee märgib, et kavandatud õigusaktid ei hõlma sularaha väljavõtmist pangaautomaatidest. Sularaha kasutamise vähenemine võib suurendada elektrooniliste maksete mahtu, tuues kasu kõigile kaubandusettevõtjatele ja eraklientidele. Euroopa Keskpank ja komisjon tunnistavad, et sularaha tekitab eraisikutele suuri kulusid ning võib soodustada varimajandust ja maksudest kõrvalehoidmist, kui silmas pidada sularahamaksete halba jälgitavust ja läbipaistvust.

2.4 E-maksete kasutamine nii interneti kui mobiiltelefonide kaudu suureneb kiiresti. On oluline, et Euroopa õigusraamistik suudaks nende muutustega kaasa käia. Komitee täheldab ka juba komisjoni poolt märgitud ohtu, et vahendussüsteemide ja teiste kululiikide miinuseid ei tohiks lasta üle kanduda uutesse mobiiltehnoloogiatesse.

⁽¹⁾ COM(2011) 941 final.

⁽²⁾ ELT C 351, 15.11.2012, lk 52.

⁽³⁾ Euroopa Keskpanga aruanne, „The Social and Private Costs of Retail Payments Instruments”, Occasional Paper 137, september 2012.

2.5 Komitee toetab komisjoni kavandatud direktiivi maksekontole juurdepääsu kohta, ⁽⁴⁾ mis peaks tooma mõningast edu konkurentsi hoogustamisel selles valdkonnas. Samuti on soovitatav, et see direktiiv pakuks vajalikku läbipaistvust ja – praegu veel mitte kättesaadavat – teavet eraklientide poolt makstavate muude kulude kohta ning looks eraklientidele võimalusi hõlpsamini panka vahetada, et leida võimalikult kulutõhusaid lahendusi. Selles kavatakse igale Euroopa kodanikule anda õigus avada teatud minimaalsete näitajatega pangavarve tasuta või mõistlike kuludega. Maksete paketil koos kõnealuse ettepanekuga peaks olema üldiseks eesmärgiks see, et kõigil ELi kodanikel oleks võimalus teostada põhilisi internetipõhiseid elektroonilisi makseid nii riigisisesele kui piiriülelel odavalt ja hõlpsasti.

2.6 Komitee märgib veel, et saadaolevad andmed elektrooniliste makseviiside tegelike kulude kohta on ebapiisavad, ning läbipaistvuse puudumist selles küsimuses. On vaja veel andmeid, et teostada nende probleemide täielik analüüs ja kindlaks teha, kes asjaomastest osapooltest maksab millised kulud. Samuti tuleb hoolt kanda selle eest, et välditakse soovimatuid tagajärgi, st seda, et tasude vähendamine turu ühes osas suurendab kulusid süsteemi teises osas.

2.7 Komitee märgib, et komisjon on tellinud uurimuse, milles analüüsitakse kaubandusettevõtja ükskõiksuse testi abil ⁽⁵⁾ mõjusid, mida kaubandusettevõtjale avaldavad mitmepoolsed vahendustasud võrrelduna sularahamaksetega. Komitee leiab, et on vaja sarnaseid uurimusi tarbijate tajude ja hoiakute kohta erinevate maksevahendite suhtes, kuna selle kohta on vähe empiirilisi andmeid. London Economicsi läbi viidud uurimus esimese makseteenuste direktiivi ja piiriüleste maksete määruse mõju kohta annab mõningast teavet ⁽⁶⁾. Samuti nähtub ühest hiljutisest uurimusest, ⁽⁷⁾ et lisatasudel on kõige suurem mõju tarbijakäitumisele makseviisi valikul. Komitee märgib siiski, et on vaja lisauuringuid mõjude kohta tarbijakäitumisele juhul, kui eri makseviiside tegelikud kulud on muudetud läbipaistvaks.

2.8 Mitmepoolset vahendustasul põhinev kaardimaksesüsteem viidi algselt sisse selleks, et stimuleerida kaardi kasutamist, ja see toimis hästi palju aastaid. Praegusel küllastunud turul on see aga siiski juba aegunud. See pärsib innovatsiooni ja konkurentsi ning kahjustab Euroopa majandust tervikuna.

2.9 Mitmepoolset vahendustasu nõuab kaardiomaniku pank (väljaandev pank) jaemüüja pangalt (vastuvõtvalt pangalt) iga kaardimaksetehingu korral. Vastuvõttev pank kannab tasu jaemüüja pangale üle, arvates selle tehingu hinna eest tasutud maksest maha. Vahendustasud on kaarte väljaandvatele pankadele suur sissetulekuallikas (teised sissetulekuallikad on igaaastased tasud, laenu kasutamise intressid, viivised, valuutavahetustasud jne).

2.10 Euroopa praegusel elektrooniliste maksete turul domineerivad kaardid, seda valitseb vaid kaks peamist süsteemi ja see toimib mitmepoolsete vahendustasude mudeli alusel. See ärimudel moonutab konkurentsi mitmel viisil. Kaardisüsteemide vaheline konkurents väljaandvatest pankadest klientide pärast viib tasud veelgi kõrgemale, samas kui konkurents kaardiomanikest klientide pärast tekitab uusi tooteid, millel on rohkem tasuta lisasid. Seetõttu on vaja edendada konkurentsi makseteenuste pakkuja vahel.

2.11 2007. aastal võttis komisjon vastu otsuse selle kohta, et MasterCardi mitmepoolsete vahendustasude mudel kujutab endast konkurentsivaenulikkust kokkulepet, mis on vastuolus Euroopa Liidu lepingu artikliga 101. MasterCard vaidlustas selle otsuse, kuid 2012. aasta mais toetas Euroopa Liidu Üldkohus täielikult komisjoni otsust ja kinnitas, et MasterCardi rakendatud mitmepoolsed vahendustasud olid konkurentsivaenulikud ning kaardisüsteemi korraliku toimimise jaoks ebavajalikud. MasterCard kaebas selle otsuse edasi.

2.12 Vahendustasude määramises tehakse ettepanek lahendada need küsimused, kehtestades teatud kaarditüüpidele ja teatud tasemel teatud ajavahemike järel vahendustasude piirmäärad. Samuti püütakse käsitleda mõningaid lepingutingimusi, mis olid kaardisüsteemi kasutajatele siduvad ja mis on väidetavalt oma mõju poolest konkurentsivaenulikud, ning need kaotada.

⁽⁴⁾ COM(2013) 266 final, EMSK arvamus ELT C 341, 21.11.2013, lk 40.

⁽⁵⁾ Komisjon määras Deloitte'i läbi viima uurimust makseviiside vastvõtmise kulude kohta.

⁽⁶⁾ Vt uurimus direktiivi 2007/64/EÜ ja määruse 924/2009 mõju kohta http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/framework/130724_study-impact-psd_en.pdf.

⁽⁷⁾ Elke Himmelsbach ja Nico Siegel, TNS Saksamaal, „Hidden fees for card payments: Will transparency change consumer behaviour?”

2.13 Määruses nähakse ette seada piirmäärad vaid tehingutele neljapoolse süsteemi raames, mida erakliendid laialdaselt kasutavad; piirmäärasid ei seata ärikliendi kaartidele ega kolme osapoollega süsteemidele (nt Amex, Diners). Ent juhul, kui kolme osapoollega süsteemid väljastavad või võtavad kaarditehinguid vastu tegevusloaga panga kaudu – nagu teeb AMEX mõnes liikmesriigis –, loetakse neid neljapoolseteks süsteemideks.

2.14 Kavandatud piirmäär rakenduks ainult erakliendi kaarditehingutele ning see oleks maksimaalselt 0,2 % deebetkaartidele ja 0,3 % krediitkaartidele. Komiteel ei ole teavet konkreetsete andmete kohta, millel need piirmäärad võiksid põhineda. Need vastavad piirmääradele, mida MasterCard 2009. aastal pärast konkurentsivaidlust kasutama kohustus. 2010. aastal võttis ka Visa Europe kohustuse kehtestada deebetkaartidele 0,2 %-lised piirmäärad. Pärast seda on Visa Europe pakkunud kehtestada piirmäär 0,3 % ka krediitkaartidele.

2.15 Piirmäärad kajastavad seega konkurentsikohustusi, mille komisjon aktsepteeris kaubandusettevõtja ükskõiksuse testi alusel. Komitee märgib aga, et komisjonil on punktis 2.7 nimetatud uurimus veel lõpule viimata. Piirmäärad soovitasid algselt kaardisüsteemid ise, toetudes mitmete keskpankade poolt pakutud andmetele⁽⁸⁾. Komitee rõhutab, et kavandatud õigusaktides tuleb rakendada kõiki vajalikke garantiisid, tagamaks, et otsesed kulud, mida pangad võivad eraklientidelt nõuda (nagu vahendustasud, kaardi- ja kontotasud), mitmepoolsete vahendustasude alandamise kompenseerimiseks ei suurene.

2.16 Määruse seletuskirjas endas siiski märgitakse, et praegu ei kohaldata kaheksas ELi liikmesriigis vahendustasusid või kohaldatakse väga madalaid vahendustasusid deebetkaarditehingute puhul, ilma et sellel oleks arvestatavat negatiivset mõju kaartide väljaandmisele ja kasutamisele. Samuti toetab komisjoni mõjuhindang kindlalt seisukohta, et erakliendi deebetkaardil ei tohiks olla vahendustasu⁽⁹⁾. Komitee leiab, et tuleks läbi viia üksikasjalikum analüüs määratlemaks mitmepoolsete vahendustasude tegelikud kulud eraklientidele nii lisatasude kui otseste hinnatõusude puhul.

2.17 Komitee on seisukohal, et vahendustasude määruses pakutud piirmäärasid tuleks põhjalikumalt käsitleda. Deebetkaarditurg on peaaegu kõigis ELi liikmesriikides kõrgelt arenenud ning ei ole vaja stimuleerida nende kaartide kasutamist vahendustasudest rahastatava marketingi abil. Lisaks sellele soodustaksid madalamad mitmepoolsete vahendustasud kaartide aktsepteeritavust, seega ka kaartide kasutamist ja pangad ei kannaks kahju üldse või ainult vähesel määral.

2.18 Komitee soovib muuta praegust ettepanekut nii, et deebetkaartidele kehtestataks mitmepoolsete vahendustasude vabastus, võttes aluseks praegused kõige tõhusamad riiklikud süsteemid. Sellega paralleelselt tuleks üle vaadata krediitkaartide piirmäärad, mis ettepanekus on 0,3 %, pidades silmas nende alandamist proportsionaalselt deebetkaartide piirmääradega. Meetmed tuleb üle vaadata ning hinnata nende mõju ettevõtetele ja eraklientidele.

2.19 Vahendustasude määruses on ette nähtud kehtestada piirmäärad kahes etapis: piiriüleste tehingute puhul kehtestatakse piirmäär kaks kuud pärast määruse jõustumist ja riigisiseste tehingute puhul kaks aastat pärast määruse jõustumist. Komitee kahtleb nii pika üleminekuperioodi vajalikkuses riigisiseste mitmepoolsete vahendustasude jaoks. Enamik makseid on kohalikud ja piiriüleste maksete turg on nendega võrreldes väga väike. Just riigisisel turul on vahendustasude suurus kaubandusettevõtjatele ja seega ka eraklientidele kõige koormavam. Nii pikk üleminekuperiood riigi siseturul võiks tekitada tõsise viivituse kõnealuse määruse positiivse mõju tekkimisel.

2.20 Komitee tervitab samuti piiriülese vastuvõtmise eeskirjade muutmist, kuid soovib, et see ei tohi viia uute tõkete tekkimiseni suurte ja väikeste kaubandusettevõtjate vahel. Määruse ettepanekus lubatakse erakliendi kaartide piiriülest vastuvõtmist piirmäärade alusel alates määruse jõustumisest. Kui riigisisene rakendamine ei järgne võimalikult kiiresti (nagu soovitatud punktis 1.4), võib see tähendada seda, et piirmääradest saavad kohe kasu ainult suured jaemüüjad, kes muudavad oma vastuvõtmistehingud piiriüleseks, samas kui VKEd, kellel ei ole seda võimalust, on sunnitud maksma kõrgeid riigisiseseid vahendustasusid. Ei saa eeldada, et riigisisest pangad alandavad vabatahtlikult tasumäärasid, et kompenseerida tehingute liikumist piiriülese vastuvõtu suunas. Komitee leiab ka, et ärikliendi kaardid peaksid olema hõlmatud piiriülese vastuvõtmise eeskirjades klausliga, et kohaldamisele kuulub selle riigi vahendustasu, kus vastuvõtja tegutseb.

⁽⁸⁾ Vt Euroopa Komisjoni teabekiri, 13/719, 24. juuli 2013.

⁽⁹⁾ Leheküljel 193 on kirjas: „Võimalus keelustada deebetkaartide vahendustasud, mis võib kaubandusettevõtjatele ja eraklientidele suuremat kasu tuua, väärib lähemat uurimist. Seda on vaja, et tagada Euroopa Majanduspiirkonnas turgude selline küpsus, eelkõige seoses deebetkaartide väljaandmise ja kasutamisega, mis muudaks vahendustasude kohaldamise deebetkaartide maksete stimuleerimiseks ebavajalikuks. Vastav läbivaatamine tuleks teostada peatselt pärast vahendustasusid käsitleva õigusakti vastuvõtmist.”

2.21 Komitee toetab kõigi maksekaartide tunnustamise reegli kaotamist. Kui ärikliendi kaart ei ole hõlmatud piirmääradega, siis võivad jaemüüjad sellest keelduda. Vastavalt teisele makseteenuste direktiivile võivad nad kehtestada ärikliendi kaartidele ka lisatasusid. See võimaldaks kaubandusettevõtjatel erakliente kõrgemate tasudega kaartide juurest eemale juhtida.

2.22 Komitee ei pea aga heaks lahenduseks kolme osapoolega süsteemide väljaarvamist määruse kohaldamisalast ning komisjoni põhjendus, et kõnealused kaardid on jätkuvalt suunatud jõukatele klientidele, teda ei veena⁽¹⁰⁾. Võib tekkida oht, et pangad püüavad suunata oma kliente kolme osapoolega süsteemide poole või koguni ärikliendi kaardi kasutamise poole, mis ei kuulu määruse alla.

2.23 Komitee märgib ka, et reeglid, millal ärikliendi kaarte peaks võib peab väljastama, ei ole selged. Paljudes liikmesriikides väljastatakse ühe-mehe-firmadele automaatselt ärikliendi kaart, kui nad avavad pangakonto. Komiteele ei ole selge, kuidas neid reegleid kehtestatakse ja kas väikestel ettevõtetel on võimalik taotleda mitte-ärikliendi kaarti. Peale selle väljastavad paljud ettevõtted oma töötajatele nn ärikliendi kaardid, mida võib kasutada ka eraotstarbeliselt.

2.24 Komitee tervitab sätet makserakenduse valiku kohta terminali juures. Määruses on sätestatud, et kui ühes maksevahendis või kaardis on kombineeritud kaks või enam kaubamärki, siis ei tohi pank lisada kaardi väljastamisel automaatset mehhanismi makseviisi valikuks: selle valiku teeb eraklient müügikohas. See annab erakliendile lisavabaduse valida oma majanduslikule profiilile sobivaim makseviis. Määrusega kaotatakse ka diskrimineerimisvastased eeskirjad ja kaubandusettevõtjatel on seega rohkem vabadust otsustada, millist teavet nad annavad enda poolt makstavate mitmepoolsete vahendustasude kohta.

2.25 Määrusega püütakse takistada süsteemitasude tõstmist mitmepoolsete vahendustasude vähendamise kompenseerimiseks artikli 5 abil, mille kohaselt käsitatakse vahendustasuna mis tahes netohüvitist, mida väljaandev pank on saanud maksekaardisüsteemilt seoses maksetehingutega või nendega seotud toimingutega. Ei ole aga selge, kas määruses pööratakse piisavalt tähelepanu tasudele, mida kaubandusettevõtjalt nõuavad nende oma väljaandvad pangad – need võivad olla väga kõrged, eriti väikeettevõtete jaoks, kellel on nõrgem läbirääkimispositsioon.

2.26 Komitee tervitab sätet, millega eraldatakse maksekaardisüsteem ja töötlevad üksused. See takistab kaardisüsteemide ja töötlevate teenusepakkuja koondumist üheks lepingupakkujaks ning kaubandusettevõtjad saavad seega töötleva üksuse vabalt valida. See elavdab konkurentsi ja võimaldab uutel pakkujatel turule siseneda, mis viib omakorda hinnad alla.

2.27 Seoses teise makseteenuste direktiiviga tervitab komitee turu avanemist, mida see säte võimaldab. Sellega ühildatakse omavahel õigussätted ja kõrvaldatakse riikidevahelised erinevused, mis tulenesid mõningate kehtivate makseteenuste sätete valikulisest iseloomust. See loob õigusliku selguse uute makseviiside staatuse osas, koondades need kõik sama õigusraamistiku alla. Nii hoogustab see ka konkurentsi teenusepakkujate vahel, võimaldab uutel pakkujatel turule siseneda ning aitab tõhusust suurendada ja kulusid alandada. Sellega edendatakse uute makseviiside arendamist e-kaubanduse jaoks. Samuti toetatakse turvalisust, läbipaistvust ning asjakohast teavet maksete kasutajatele.

2.28 Makseteenuste direktiivi kohaldamisalasse hõlmatakse ka kolmandast isikust teenusepakkuja ja sellega muudetakse makseteenuse määratlus tehnoloogiliselt neutraalseks, edendades uute tehnoloogiate arengut. Lisaks avab see tee uutele makseviisidele, lubades kolmandast isikust teenusepakkujatele juurdepääsu maksekonto andmetele. Kolmandast isikust teenusepakkuja saab nii kontrollida, kas erakliendil, kes soovib teha internetimakset, on arvel piisavalt raha, ja edastada selle erakliendi nõusoleku makse teostamiseks erakliendi enda pangale. Eraklientidele pakutakse garantiisid tagamaks, et nad on kolmandast isikust teenusepakkujale selleks loa andnud.

2.29 Makseteenuste direktiivis vaikitakse aga selle kohta, kas pank võib kolmandast isikust teenusepakkujalt (ja seega ka erakliendilt) selle teenuse eest tasu nõuda. Kui need tasud oleksid levinud ja kõrged, siis võiks see tõenäoliselt hävitada kõik kolmandast isikust teenusepakkujate ärimudeli kasutegurid. Seetõttu soovime seadusandjal sätestada, et see teenus peab olema tasuta, st osa tavateenusest, mida konto valdajale lepingu raames osutatakse.

⁽¹⁰⁾ Vt Euroopa Komisjoni teabekiri, 13/719, 24. juuli 2013.

2.30 Kliiringu ja arvelduse osas sätestatakse teises makseteenuste direktiivis mõned muudatused. Arvelduse lõplikkuse direktiivi kohaselt ei tohi makseasutused osaleda otseselt kliiringu- ja arveldussüsteemides. Nad võivad osaleda kliiringu- ja arveldussüsteemides kaudselt suurte pankade kaudu. Teise makseteenuste direktiiviga ei muudeta seda olukorda radikaalselt: makseasutustele ei nähta ette otsest juurdepääsu kliiringu- ja arveldussüsteemidele. Vastavalt teisele makseteenuste direktiivile peavad juurdepääsu reeglid olema ühesugused igat liiki makseasutustele (vajaliku arveldusriskikaitse raames).

2.31 Veel üks aspekt, mida kaaluda, on vajadus reaajas või peaaegu reaajas kliiringu järele Euroopas. Mõnedel õiguskordadel juba on see süsteem ja teised kaaluvad seda. USA Föderaalreservi Pank väljastas selle kohta käesoleva aasta septembris konsultatsioonidokumendi. Seadusandja peaks kaaluma, kas mõne tulevase seadusandliku algatusega oleks vaja jõustada üleminek reaajas toimuvatele kliiringu- ja arveldussüsteemidele.

2.32 Komitee loodab, et tänu teisele makseteenuste direktiivile tulevad maksete turule uued pakkujad, kes pakuvad SEPA krediidikorralduste süsteeme ja SEPA otsearveldussüsteeme kasutavaid lahendusi. Sellised innovatiivsed maksetooted vähendaksid suuresti e-kaubanduse maksete kulusid ja avaksid neile laiema turu. See turg oleks ilmselt ka turvalisem, kuna edastatakse palju vähem tundlikku teavet. Kaartide abil tehtavad internetimaksed vajavad paljude tundlike andmete edastamist ja seega kaasneb nendega suurem pettuseoht. Praeguste turvameetoditega (3-D-secure jne) püütakse sellest üle saada, kuid need meetodid on keerukad ja ebapiisavad.

Brüssel, 11. detsember 2013

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Henri MALOSSE

LISA

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee Arvamusele

Alljärgnevad muudatusettepanekud, mis lükati arutelu käigus tagasi, said rohkem kui neljandiku häältest (kodukorra artikli 54 lõige 3):

Punkt 2.18

Muuta järgmiselt:

Komitee soovib muuta praegust ettepanekut nii, et deebetkaartide kehtestataks süsteem, mille mitmepoolsete vahendustasude vabastus võttes aluseks võetakse praegused kõige tõhusamad riiklikud süsteemid. Sellega paralleelselt tuleks üle vaadata krediitkaartide piirmäärad, mis ettepanekus on 0,3 %, et kehtestada nende asjakohane tase pidades silmas nende alandamist ~~proportsionaalselt deebetkaartide piirmääradega~~. Meetmed tuleb üle vaadata ning hinnata nende mõju ettevõtetele ja eraklientidele.

Hääletuse tulemus:

Poolt	49
Vastu	108
Erapooletuid	20

Punkt 2.19

Muuta järgmiselt:

Vahendustasude määruks on ette nähtud kehtestada piirmäärad kahes etapis: piiriüleste tehingute puhul kehtestatakse piirmäär kaks kuud pärast määruks jõustumist ja riigisiseste tehingute puhul kaks aastat pärast määruks jõustumist. Komitee kutsub komisjoni üles analüüsima enne teise etapi käivitamist põhjalikult esimese meetme mõju huvitatud pooltele (tarbijad, ettevõtjad, asjaomase maksesüsteemi tööandjad ja töötajad jne) ~~kahtleb nii pika üleminekuperioodi vajalikkuses riigisiseste mitmepoolsete vahendustasude jaoks. Enamik makseid on kohalikud ja piiriüleste maksete turg on nendega võrreldes väga väike. Just riigisisel turul on vahendustasude suurus kaubandusettevõtjatele ja seega ka eraklientidele kõige koormavam. Nii pikk üleminekuperiood riigi siseturul võiks tekitada tõsise viivituse kõnealuse määruks positiivse mõju tekkimisel.~~

Hääletuse tulemus:

Poolt	48
Vastu	121
Erapooletuid	22
